

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Jof'a si Dumeica.

Pretului abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trii luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru făcere publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscrise nu se
retramă.

Anul u XLII.

Nr. 86.

Duminica, 28 Octobre | 9 Novembre

1879.

Brasovu, 8 Novembre / 27 Octubre.

Noue incurcaturi se preparu in Orientu. A iostu o amagire a credé, că tractatulu dela Berlin va crea o perioada de liniste in peninsula Balcanilor. Astazi deja se arata, cătu de slaba a fostu opera de pace a Congressului marilor poteri.

Déca voiesci se stărpesci unu reu, trebuie se delaturi mai antaiu causeie lui, se-i tai redacinele. Intemplatu-s'a acést'a? Nicidcumu. Marile poteri numai atunci ar' fi potutu stărpí radacin'a reu-lui in Orientu, déca ar' fi inlocuitu guvernulu des-tramatu alu Padisiahului c'unu guvern luminatul europeanu, care se fia capabilu a introduce reforme necessare, că Turci'a se'si pôta veni earasi in fire. In fapta inse marile poteri nu s'au ganditu niciodata seriosu la aceea, că se intărësca domni a Turcilor in partea aceea a Europei, care se mai asta sub dominatiunea loru, ci scopulu adéveratu asta sub fiecarei dintre poteri a fost de a-si intari propria influintia in Orientu, asigurandu-si astfelui interesele particulare ce le are acolo. Ba doue din marile poteri nu s'au marginitul la Turci'a europeana, ci s'au estinsu cerculu influintiei loru si asupra posessiunilor asiatice ale Sultanului.

Un'a din aceste poteri, Russi'a, a căpetatul la incheierea pacii o parte insemnata din teritoriul asiaticu alu Turciei, ear' cealalta Anglia, a sciu-tu cu-o dibacie rara se faca unu bunu comerciu cu Sultanulu, luandu-i insul'a Cipru si facându-lu se subserie o politia, care pote se-lu coste inca tota imperati'a. Anglia vine acuma si presentéza Sultanului acést'a politia, adeca tractatulu privitorul la Cipru, prin care se obliga Turci'a de a introduce anumite reforme in Asi'a mica sub control'a Angliei. Sultanulu nu este in stare se esecuteze stipulatiunile acestui tractat, deórece aparatulu lui administrativ se afla intr'o totala dissolutiune si aci este punctul dela care emana complicatiunile.

Rivalulu Angliei in Asi'a, Russi'a, folosindu-se de slabitiunea Sultanului, ilu incuragiéza de a face resistinta pretensiunilor Angliei si tinde alu supune astfelui cu totulu influintiei cabinetului dela Petersburg. Mai multu că altadata se combate astazi in Constantinopolu influint'a russésca cu cea anglo-saxona. In timpulu din urma Russii predominau pe bietulu Abdul Hamid, pe care l'au indemnatum a numi unu ministeriu de care se dice că stă in servitul Russiei. Acést'a a provocat unu pasu forte energic din partea cabinetului anglosax. Ambasadorulu Angliei la Constantinopolu Sir Henry Layard a predatul dilele acestei Sultanului unu felu de ultimatum in care ilu provoca a introduce reforme promise amenintandulu, cumu se afirma, că la dincontra va fi destituitu si fratele seu Rehad va fi proclamatu Sultanu.

Scirea, acést'a se intielege, a produsu mare sensatiune pretutindeni. Desi se vedea că este ceva exagerata, totusi nu era indoieala că pasulu cabinetului anglosax a fost forte seriosu, căci deodata cu ultimatulu guvernulu anglosax a datu ordinu unei escadre de nați anglese a pleca spre capital'a turcesca. Acuma se telegraféza dela Londra că ordinul datu escadrei a fost retrasu, deórece Turci'a a declaratul prin ambasadorulu seu dela Londra, că reformele pe cari le cere Anglia voru fi introduce.

Cris'a a perduto prin acést'a cevasi din ascunsu ei, dér' causele ei nu s'au delaturat. Anglia scie mai bine ca ori cine căta incredere merita promisiunile frumosé ce le face Sultanulu. Candu insusi capii administratiunei turcesci sunt nesec omeni venali, nesec trentori de prim'a ordine, cari sciu se inghitia numai salarie mari, este anevoie a sperá in introducerea de reforme senatoase.

Nu este greu a prevedé prin urmare că isbucirea unui nou conflictu in Orientu nu mai este departe. In scurtu timpu va trebui se se decida déca influint'a russésca seu cea anglo-saxona va domni in Istanbulu. Totodata cu acést'a se va hotari

definitiv si sórtea Turciei. De acuma deja au inceputu se-i cobésca de reu. Scirea că Anglia a amenintiatu pe Sultanu cu destituirea a fost astazi inca exagerata, dér' lesne se pote intemplá că Sultanulu se-o pata că vasalulu seu, vice-regele Egiptului. Acést'a ar' fi semnalulu că Turci'a va fi stîrsta din sirulu statelor europene.

Complicatiunile orientale sunt totodata unu periculu pentru statele mici orientale si Romani'a este dintre tóte mai multu espusa. Statulu romanu are lipsa de pace pentru că se se potea consolidá in intru. In interesulu Romaniei trebuie se dorimur dér' că conflictul viitoru oriental, care pare a fi nedelaturabilu, se se amane cătu mai multu, că asia momentulu decisiv se afla pe Romani reculesi, gat'a asi aperá independent'a cästigata cu atâtea jertfe.

Considerandu grav'a situatiune in Orientu nu ne potemu explica de ce marile poteri apusane intarzie cu recunoscerea independentiei Romaniei inca si acuma dupa ce s'a revisuitu articlulu 7 din Constitutiunea romana si s'a facutu astfelui destulu tuturorucerentielor tractatului dela Berlin. Pote că poterile voiesci se astepte pêna ce se voru pune in pracsu principiele recunoscute de Corpurile legiuitoré. Nu intielegemu inse cumu n'increderea ar' poté se fia atâtua de mare facia de unu statu, care a datu atâtua dovedi că este demnu de cea mai mare incredere a Europei civilisate. Speramur inse că in curându se va chiarificá situatiunea acést'a penibila in favorulu Romaniei.

Cronic'a evenimentelor politice.

Inca afacerea Zichy - Ferraris, despre care vorbim mai la vale, nu este de totu terminata si eata că avemu o noua afacere si mai „picanta“, aceea a comitelui Szapáry. Ghesiefturile in Ungaria sunt in flore, ce minunare ar' fi dér', déca s'ar' constata, că nici ministrul de finance nu se retrage din gloriosulu locu alu speculatiunei mai inalte. Cetitorii nostri sciu, că ministrul de finance comitele Szapáry a presentat camerei ungare si unu proiectu de lege, prin care se prelungesce durata legala a amortisarei obligatiunilor de desarcinarea pamantului si de rescumperarea dijmei de vinu. Faptulu acest'a a ajunsu de a face, că cursul obligatiunilor de statuung. si trans. se scada la burs'a din Vien'a. Ministrul Szapáry a sciu că va urmá acést'a că si siguru. Foile oposiunale cu „Magyarország“ in frunte imputa acuma ministrul de finance, că immediat inainte de a face espunerea s'a in camera, a vendutu pe la casele de banca din Budapest'a o suma mare de obligatiuni de desarcinarea pamantului, că a facutu prih urmare unu profitu folosindu-se de secretulu guvernului, ce lu cunoscera numai densulu.

„Pester Journal“ dela 3. Nov. dice, că „in timpulu“ din urma a vendutu comitele Szapáry o suma de 10,000 obligatiuni, ear' in preser'a presentarei proiectului memoratu a vendutu la banc'a de escomptu ungara directu obligatiuni in valore de 110,000 fl. In aceiasi di au vendutu acolo cons. minister. Leeb pentru 60,000 fl. si unu altu amplioiatu minister. pentru 10,000 fl. In fine apară soçi'a comitelui Szapáry in aceea-si casa de schimbă si vendu pentru 70,000 fl. obligatiuni de dijme de vinu.“

Alte foi cari voiesci, se ie in aperare pe ministrul Szapáry, dicu, că ar' fi facutu numitele ghesiefturi la finitulu lunei lui Septembrie, candu inca nu scie de mesur'a propusa cu obligatiunile. Este greu inse a crede, că unu ministru de finance se nu scie cu-o luna inainte de-o mesura atâtua de insemnata financiara ce-o propune insusi.

Comissiunea insarcinata de poterile europene, dupa propunerea Russiei, de a studia, déca se va

poté construi unu podu si in altu locu decâtua lenga Arab-Tabi'a, a sositu — cumu anuntia „Renascerea“ — Mercuri la 11 ore in Bucuresci. Comisarii au fost la faç'a locului; ei se voru intruni si voru deliberá in capitala si apoi isi voru face raporturile cătra guvernele respective.

„Agenti'a Russa“ a citatu mai deunadi că unu semnu, că s'au imbunatatit relatiunile Russiei cătra Germania si Austro-Ungaria, intielegerea ce s'a stabilitu intre cabinete asupra cestiu-nei de Arab-Tabi'a. Acést'a intielegere, dica „Pester Lloyd“, „are negresitu valoarea s'a; dér' abstragendu chiaru dela aceea, că cestiunea Arab-Tabiei nu este o afacere, care se potea dominá tota directiunea politica a poterilor, mai trebuie se consideramu, că chiaru si in acést'a afacere Russi'a s'a totu isolat de celealte poteri. Inca in timpulu celu mai din urma a cerutu Russi'a, că in comisiunea technica, care are se ficseze loculu la malulu Dunarei, care se fia aptu pentru construirea unui podu, se fia primitu si unu representantu alu principatului Bulgariei. Austro-Ungaria s'a opusu inse energetic acestei cereri.“

„Baronulu Haymerle — actiunea acést'a cade deja in timpulu activitatii sale ministeriale — a respunsu la afirmarea Russiei, că Bulgarie se aiba că si Romani'a dreptulu a fi representata si a avé votu in comisiune, provocandu-se simplu la tractatulu dela Berlin, care tractatul acorda Romaniei independent'a, pre candu pe Bulgari'a o declara de statu tributariu alu inaltei Pórte otomane. Argumentarea acést'a a fost destulu de convingetore. In fapta cererea Russiei a fost respinsa si numai, spre a documentá bun'a vointia, s'a concesu, că comisiunea se asculte si parerea unui specialistu bulgaru. Intielegerea s'a stabilitu dér' in adeveru dupa mersulu lucrurilor inse nu s'a stabilitu asia, că Russii se aiba causa, a se provocá in deosebi la ea, spre a dovedi prin acést'a cătu de preventore si concilianta ar' fi Russi'a.“

Asia fóia oficiósă pestana, care scie se le succesa pe hartia tóte atâtua de bine, incâtua isu mai totu in defavorulu planurilor si pretensiunilor Russiei. In realitate inse lucrurile stau asia, că mai totu Russi'a este de asupra. Astfelui se latise prin Bucuresci o scire, care amu dori că niciodata se nu se adeverésca, că adeca comisiunea pentru delimitarea fruntarilor din Bulgaria ar' fi decisu la indemnul representantului guvernului francesu, că mai este si altu punctu favorabilu pentru a se face podu peste Dunare, afara de acel'a de la Arab-Tabi'a. Se'ntielege, că acést'a scire a facutu o impresiune forte dorerosa in capitala, care inse este deocamdata nefundata, căci, dupa cumu se anuntia acumu, comisiunea se va intrui si va deliberá in Bucuresci, va se dica, nu si-a datu inca votulu definitiv in cestiune. Se fia cu tóte astea acea scire deprimatore basata pe dispositiunea majoritatii delegatilor marilor poteri? Intielegerea dintre cabinete, ce-o constata si „P. Ll.“, consiste ore in alegerea unui altu punctu pentru construirea podului peste Dunare? Ast'a ar' insemnatu, că Russi'a este preventore ci că poterile sunt „preventore“ facia de ea. Ar' fi tristu, déca Franția ar' parasi Romani'a si in acést'a cestiune, cumu a facut'o in cestiunea Evreilor. Déci se acceptam in patientia resultatulu definitiv.

In legatura cu sgomotele privitorie la Arab-Tabi'a se lati deodata in Bucuresci scirea, că d. ministru-presiedinte Ionu Bratianu si-ar' fi depusu demissiunea in manile Domnitorului. Se dicea, că d. Bratianu disgustat de multele pedeci si vediendu directiunea nefavorabila ce a luat'o si cestiunea Arab-Tabiei, la care ds'a tiene forte multu, a hotarit u se retrage. „Romanul“ a rectificatul inse scirile respondite, scriindu urmatorele:

„Ceea ce puturamu aflat este, că eri (2 Nov.) intr'unu consiliu de ministri, tienutu sub presie-

dint'a Domnitorului, d. Bratianu, inaspritu, cum diseramu, de atatea piedici, nevoi in contra carora lupta de atata timpu, a esprimatu dorint'a de a se retrage. Domnul iuse si toti ministrii staruira in a-i areta ca nu este nici o cauza care i poate permite retragerea si, credem ca suntemu bine informati afirmandu ca patriotismulu d-lui Bratianu'lu-a facutu si acum a indurá cele mai nedrepte loviri, si a luptá chiaru in contra pedicelor ce i punu in cale pena si amicii sei politici, caci elu scie bine ca numai prin lupte mari si necurmante poporele ajungu a-si face educatiunea politica."

"Pester Lloyd" publica ultim'a circulara a ministrului de esterne Boerescu, privitóre la cestiunea Evreiloru. Acestu documentu adresatu representantilor Romaniei pe langa puterile sematare anuntia ca revisuirea Constitutiunei si cestiunea Evreiloru s'a primitu de Constituant'a romana si observa ca acestu resultatu fericitu a asicuratu spiritele; linistindu-se agitarile, s'au departatu pericolele seriose internationale, care ar' fi pututu isvori din prelungirea luptei intre guvern si opositiune. Apropiarea s'a indeplinitu facendu-se cate-va schimbari in projectul primitivu. Guvernul romanu a dobandit u increderea ca projectul primitivu nu aru fi pututu intruni majoritatea de doue treimi ceruta de Constitutie si ca din fatalitate cabinetulu insusi aru fi trebuitu se cada. Nu era mai bine, in locu se lupte contra curentului, impotrivu simtiemintelor nationale, se urmeze acestu curentu, regulandu'lu prin conceziune conform trebuintielor momentului caracterisate printro intielépta moderatiune? Disolvarea Camerei aru fi datu nascere unei crise de suprema violentia; informatiunile luate ne faceau se bannaimu ca alegerile noui aru fi fostu semnalulu unei revolutiuni, a carei victime aru fi fostu mai antaiu Israelitii si ale carei efecte si urmari in Oriinte nu le-aru fi pututu prevede nimeni. Nu mai remanea altu-ceva de facutu, de catu o intielegere cu opositiunea. In sfersitu not'a circulara sustiene, ca s'au facutu numai schimbare de forma, lasandu neatinse basele primului projectu. Circulara esprima convingerea, ca guvernele voru sci apretia situatiunea delicata a Romaniei, care supunendu-se intentiunilor diplomatiei europene, a sciutu garantá cele mai pretiose si mai legitime interese economice si nationale.

O depesia din Sofi'a resuméza in modulu urmatoriu discursulu tronului, cu care s'a deschis Adunarea Nationala a Bulgariei:

"Mesagiul principelui amintesce despre caletoria'sa la liberatoru, adica la Tiaru, precum si la Curtile celor-l-alte puteri mari, pe unde a dobendit u convigerea despre simpatia Europei pentru Bulgari'a, accentuáza nemarginita'sa recunoscinta si a guvernului bulgaru pentru mantuitorul lor, Tiarulu, constata amicalele relatiuni cu Romani'a si cu Serbi'a si anuncia unu siru intregu de proiecte, in privint'a organisatiunii administrative, a gendarmeriei, a administratiunii bisericesci pe bas'a unitatii bisericiei bulgare, apoi in privint'a organisarii justitiei, a instuctiunii publice si a infintarii unei facultati de dreptu. In privint'a armatei dice, ca trebuie a se intinde mai multu servitiulu militaru obligatoru si ca prin introducerea principiilor de ordine si de disciplina ea trebuie se devina unu sprijinu pentru Statu si o scóla pentru intrég'a natiune. Amintesce ca din caus'a talhariilor a trebuitu se se proclame starea de asediu peste Varna, Rusciuk si Térnova. Liniesta nu e inca restabilita, inse reulu nu s'a mai latitu si va disparé in curendu cu deseversire. Cu tote ca Bulgari'a are cate-va isvore de bogatia, starea finanziara actuala a tieri nu este de invidiatu. Principele se intemeiéza pe patriotismulu si pe bunul simtiu alu deputatilor si i invita a nu perde timpulu cu discutiuni sterpe si a terminá catu mai in graba cu bugetulu si cu cele-l-alte proiecte de legi." — Discursulu tronului a fostu primitu cu dese aplause si principele a fostu salutat cu entusiasmu.

Din parlamentulu austriacu.

Desbaterea projectelor de adresa in adunarea deputatilor.

(Urmare.)

Dep. Kovalski (rutenu) declara, ca este pentru projectul minoritatii, caci e contra largirei autonomiei tieriloru. Rutenii voru stá fidelu pe langa stindartulu austriacu. In sessiunea trecuta eram 15 la numeru, astadi amu scadiutu numai la 3. Nu ve mirati. Care cunosceti relatiunile din Galiti'a se va mirá, ca suntemu si atàtia ruteni in par-

mentu. Caus'a acestui reu diace in parasirea nationalitatii rutene. Ne au datu simplamente pe man'a contrarilor nostri, patriotismulu la noi este confiscat de poloni, care nu e polonu e persecutat si urgisit. Salutu cu bucuria intrarea Cehiloru in parlamentu, sperandu ca ei voru deveni mediulocitori intre doue ginte slavice (poloni si ruteni.) Dorim ca se se faca adeveru sentint'a: "Suum cuique!"

Dep. Henricu comite Clam-Martinitz dice, ca din projectul minoritatii nu vorbesce spiritulu intielegerei si alu impacarei si ori-cine care tiene contu de intentiunile inalte, carora le dà espressiune discursulu tronului nu poate se voteze pentru projectul minoritatii, tocma pentru ca spiritulu bunei intielegere lipsesce cu totulu din elaboratul acesta. Din lupt'a drepta intre parri negresit u va se ésa fructul de auru alu intielegerei, d'numai atunci, déca conditiunile luptei egale sunt in adeveru date, fara terrorisarea condictiunei (Bravo! in drépt'a.) Conditioanea de capetenia a ori-carei intielegerei e respectarea reciproca a drepturilor. Petru si de acésta amu intratu in parlamentu si amu depusu juramentulu. Ceea ce amu juratu vomu si tiené, acésta se'ntielege de sine, c'u nu jura mentu de pusu inaintea lui Dieu si alu imperatului nu se joca si nu intrigeaza barbatii seriosi (Bravo in drépt'a) Amu promisu, ca vomu respectá legile fundamentale ale statului. Acésta promisiune in se nu invólva o renuntare a propriu nostra convictiune (Bravo in drépt'a.)

Dupa acésta arata, ca prin aceea ca proclama, ca legile fundamentale sunt nestramatabile, projectul minoritatii eschide posibilitatea unei intielegerei a priori. Declaratiunea ca sunt eschise chiaru si modificari in forma legala, cari ar' corespunde dorintiei unanime a poporatiunei, ar' fi egala cu devisa violenta: "J'y suis j'y reste" (Aici sunt, aici remanu) Dogma acésta, dupa care nu se poate face nici o schimbare in constitutiune, o sustienu tocmai aceia, cari au intorsu asiadicéndu, pentru ca le convenea loru, dispositiunile fundamentale ale constitutiunei cu fundulu in susu (Bravo in drépt'a) si acésta cu nesce mediuloc, pe cari mai inainte ei insisi le-au combatutu ca neiertate. (Alusiune la introducerea alegerilor directe.)

Vorbitorul polemiséza apoi in contra espunlerilor dep. Suess, dicéndu ca a trecutu timpulu in care se spariau ómenii cu cuvinte de reactiune, concordatul s.a. Apelulu la "unitatea imperiului" si la "stindartulu negru-galbenu alu imperiului" a fostu superflu. Dvostre o sciti tocmai asia de bine ca si noi, ca acea unitate o voimu si suntemu gata a-o luá in aperare cu totii. (Bravo! in drépt'a.) A trecutu timpulu, in care se potea apela la opiniunea publicu cu asemenei cuvinte sunatore (bravo! in drépt'a.) Noi amu esprimitu la finitulu adresei majoritatii sentiementele nóstre pentru marea missiune a Austriei si ca consideram pe imperatulu ca scutulu acestei missiuni.

D'er' nu numai spiritulu desbinare si a manifestatu in discursulu dep. Suess, ci si aceea ce am numit u mai inainte spiritulu netolerant si ce a-si numi acuma — ertatimi espressiunea — "spiritulu ingamfarei proprii. Altfelii nu potu se lu' numescu, déca audu apelulu: "Este problema majoritatii seu a guvernului de a adapá mai antaiu pe celealte popore inferiore cu spiritulu mai inaltu" (Ilaritate in drépt'a). Acésta nu este spiritulu egalei indrepertarii a poporelor; de acestu spiritu avemu noi o idea cu totulu alta.

Nici in privint'a economica nu poate consenti cu projectul minoritatii. Inainte de toate nu vede esprimitu in elu seriosu situatiunea in adeveru critica. Trebuie se scimu, ca ne aflam intr'o crisa grea. Pote ca acuma se va intorce cursulu emigratiunei dela vestu spre estu, o emigratiune nu a poporelor ci a bunurilor, care ar' potu se scota din tieteni tota cladirea sociala a vechiei Europe (Bravo! in drépt'a). Dupa aceea vorbindu de er'a trecuta o acusa de-o usiurintia mare in cele economice si dice, ca intielegerei de statu din acea perioada pare ca si-a pusu de maxima "Après nous le deluge" (Dupa noi potopulu). Catu despre financele statului apoi si acésta e o mostenire, care se poate acceptá numai cum beneficio inventarii.

In fine numai inca una: Asigurarea mesagiului, ca interesele spirituale ale tuturor poporelor voru intempina o ingrigire egalu indreptatita, a fostu salutata ca veste imburatora, ca o radia de speranta (Bravo in drépt'a); déca in se adres'a minoritatii printro sucitura dibace declara acésta de o continuatiune a nisuintielor, a sistemului de pena acuma, atunci, domnii mei, cereti prea multu dela poporele, care in cursulu timpului din urma au avutu a se plange atatu de multu, ca au fostu scurte in interesele loru spirituale, nationale si culturale, in convingerile loru religiose (Bravo! in drépt'a), de aceea dupa a mea parere adres'a majoritatii dà espressiune numai unui adeveru, candu dice, ca aci sunt rane de vindecat! (Applause in drépt'a.)

Dep. br. de Scharschmid constata impressiunea cea mare, ce a facut o asupra tuturor discursulu eloquentu alu antevorbitorului seu, si dice, ca adres'a minoritatii inca intinde man'a spre intielegere. Arata apoi ca la 1866 Cislaitani'a in period'a sistarei constitutiunei sale a fostu silita

a incheia unu nou pactu cu Ungari'a, ca mesurile administrative din Galiti'a au adusu cu sine, ca rutenii au acum numai 3 deputati in parlamentu — acésta metoda voiti se continuati? Déca privescu in viitoru, asiu trebui se d-verbalu: "Vedu cadiendu fóia dupa fóia" de pe vechiul pomu alu imperiului. Noi credem ca constitutiunea existanta e adeverat'a espressiune a ideei de statu austriace, de suntemu pentru projectulu minoritatii.

Principele Alfred Liechtenstein esaminandu-tatiunea crede, ca ea este acuma mai favorabila autonominilor, caci acestea sunt in majoritate si stau facia de guvern, care isi tiene de datoria a tractá tote natiunile aceiasi obiectivitate. Din regimulu anilor ultimi a remunimai deficitulu, majoritatea, care a dominu pénă acuma bagatu statulu in datorii, a turburatu consciintia religioasa poporatiunei, a atitatu natiunile singuratice un'a in celealte si, deorece dupa o domnia de 8 ani n'a potutu bendi unu resultatu mai bunu, e necapabilu de a guvern, nu va poté scôte statulu din incurcatura, in care se afia, aceea densulu votéza pentru projectulu majoritatii.

Dep. Lustkandl: Cei ce prediciu impacare irtrebui se atitie pe poporul tieranu in contra burgessi. Este óre dreptulu de statu alu Boemiei atatú de definitu si netagadnutu? Apoi déca ne provocam la trecutu si Germanii ar' poté cere dreptulu loru vechiu federalu, legaturor comuna cu Germania. Majoritatea pretinde autonomia administratiunei; inainte o numieau federalismu. Astazi voiescu mai antaiu se modifice administratiunea si voiescu se vina cu modificarile constitutiunei, d'ca in Austria amu ajunsu deja la marginea estrema a autonomiei possibile; noi nu potem se consenzim la o noua impartire a imperiului. Luptele aceste ni se paru că locuri Penelopei. Fiindu-ca sunt convinsu, ca intre marginile constitutiunei actuale potu fi multiamite tote natiunile, me astazi la projectulu minoritatii. (Applause in steng'a.)

(Va urmá.)

Gura-Riulu, 3 Novembre 1873.

Stimate D-le Redactoru! Eri sa tienuta in comun'a nostra adunarea generale a despartimentului III alu Asociatiunei transilvane pentru literaturi romana si cultur'a poporului romanu. Unu actu de satisfactiune si nespresa bucuria pentru noi, caci de acésta fericire n'amu avutu parte pana acum. Si fiindu-ca a fostu prim'a de candu esista acestu institutu de cultura pentru natiunea nostra. Sunt a fostu ide'a infientiarei acestei institutiuni literare si de cultura si memor'a fundatorilor aceleia va fi eterna, pentru ca in epoch'a infientiarei si in prezente mai cu séma, candu sistemulu politicu si care traimus că natiune, ne apară pe terenulu de voltarii de vietia publica nationala cu greutate lavineloru elvetiane, pentru cine altul sunt mai salutari aceste sociatati si altele pe orice teren de inaintare economicu financiale si industriale etc. de catu pentru poporul romanu.

Premitiendu aceste dati-mi voia d-le redactoru, se ve comunicu pre catu se va poté sub impresiunea unei complete satisfactiuni, si decursulu cum si resultatulu morale fi materiale alu acestu adunari. Membrii subcomitetului acestui despartiment dd. Nic. Petrescu, Georgiu Brateanu si directorulu in frunte, d-lu Dr. Ilarianu Puscaru, apoi dd. Moise Tom'a, admin. prot. Dr. Nicola Olariu, advocat si functionariul de banca R. Balasiu sosira din Sibiu in comun'a nostra la 10 ore a. am. Dupa primirea meritata ce li s'a facut numitii dd. n'au intardiatu a cercetá in corpore representantii comunali politici si bisericesci, si frantasiile comunei, pe catu numai le-a permisu timpulu celu scurtu. In acestu intervalu sosira in comun'a nostra si alti inteligenti din giuru, notari, inventatori etc. La 12 ore a. m. dandu-se signalu pentru poporul prin clopotulu bisericeloru, comitetul s'a intrunitu in sal'a scólei gr. or., unde se destinase locul pentru adunarea generale. In catu minute sal'a cea mare a scólei abia cuprindea poporul intrunitu. Directorulu subcomitetului deschide adunarea prin o cuventare bine precisata si la intielesu esplicandu acelei-a scopulu binefacatoriu de cultura si progressu alu Asociatiunei transilvane. Interesulu cu care a fostu ascultata de poporul, se potea ceta de pe felele cele vesele si pline de unu sacru doru de lumina si cultura. Dupa aceea s'a ceditu raportulu despre afacerile unu anu ale subcomitetului si ale cassariului Absentandu atatu actuariulu subcomitetului, Dr. Nic Maieru catu si cassariulu Dr. Ioanu Mog, cetirea raportelor mentionate a urmatu primembrulu subcomitetului Nic Petrescu. Luandu-se actu de aceste raporte, mai amintescu aci ca premiul de fl. 25 pentru cea mai buna gradina de pomaritu, legumaritu etc. s'a incuiintatui inventatoriului din comun'a Talmacel N. Banciu, ap-

că s'a distribuitu o sumă de fl 25 pentru cumparare de cărți scolare pe sămăna celor mai lipsiti copii de școală din acestu despartimentu, apoi în fine că la 4 premii de căte unu galbinu pentru cele mai bune prelectiuni pedagogice în școalele primare nu s'a insinuat nici unu concurrentu, remanendu a-se scrie alu II concursu pe anul venitioru.

A urmatu apoi constituirea unui comitetu din dd. Ioanu Voicu, primariu comunala, Dr. Aronu si J... Munteanu, parochi locali, pentru inscrierea de noi membri ordinari si ajutatori ai Asociatiunei și pentru incassarea tacselor si sumelor contribuite. Resultatulu a fostu, precum nu-mi mai aduce aminte de altulu asemene cu ocasiunea adunărilor generale a despartimentelor Asociatiunei transilvane. Multamita reprezentantie comunala și a unor fruntași din comună, cari au dovedit u si in faptă, că sunt la inaltimdea missiunei loru in cea ce privesc inaiutarea poporului nostru pe terenul culturei, Sumă contribuita din Gur'ariului pentru cultur'a poporului romanu este de fl 400. Mandasă jertfa pe altariulu națiunei si la manose rezultate va contribui aceea pentru fii setosi de cultura ai acestei națiuni. Dintre contribuentii acelei sume i-mi permitu a aminti aci numai pe șerifatorii, că se-i cunoșca națiunea, că-ci suntu demni de stim'a ei comună: politica Gur'a-Riului că membru ordinariu pe vîția cu fl. 100 — asemene dd. Jacobu Arsenie si Joanu Rebegea cu căte fl 100 — apoi venerabil'a matrona romana preotescă reduv'a Joan'a Arsenie cu fl 10 — in urma dd. preot D. Aron, Joach. Munteanu, primariul comunala J. Voicu, notariulu com. Jach. Joanicin, propr. Geo. Popa etc. că membrii ordinari cu căte 5 flor. la anu.

Dupa referad'a comitetului pentru inscrierea membrilor si incassarea tacselor si a ajutorilor urmatu o disertatiune a d-lui adm. prot. M. Toma despre imbunatatirea starei materiali si economice a poporului prin infiintarea de societăți comunale de imprumutu (Vorschussvereine). Disertatiunea a fostu bine desvoltata si ascultata cu mare interesu. — In fine incheiarea adunării prin Directorulu subcomitetului si ficsarea locului pe anul venitoriu, unde are se se tinea adunarea generală, care la propunerea dlui Dr. Nic. Olariu s'a deseu se fia comun'a Tilisc'a. — La 3½ ore d. a. membrii adunării fura invitati la unu prandiu comun si peste asteptare splendidu, in casele ospitale ale d-lui propr. Iacobu Arsenie carele, intre urări de reciproce manifestari pentru sanetatea barbatilor distinsi si luminatori ai poporului nostru, apoi pentru a proprietariului casei si pentru bunavoint'a acestei comune, a duratu pénă tardiu.

Inainte de a incheia i-mi iau libertate a esprime parerea mea de reu, că nu ne-a onoratu cu presenția sa mai multa intelectua distinsa din Sibiu, de care suntem departati numai de 2 ore. Nu potu judecă, nici sum in dreptu, causele cari i-ar fi abstienut de a participa la acésta adunare, dărăstat'a potu marturisi in lumea largă, că poporul nostru, in aceste dile grele pentru națiune, are inalta serbatoria, candu vede in midiuloculu seu adeverati conducători de ai sei. In fine nu potu trece cu vederea de a nu stigmatiza si nepasarea parohului nostru Ioach. Munteanu, carele pentru neintelegerile dintre elu si unii fruntași ai comuniei — nu a divulgatu mai de locu turmei sale scopulu Asociatiunei si alu intrunirei despartimentului ei in comun'a noastră, căci in casu contrariu nu asi fi auditu plangandu-se unii din membrii subcomitetului că poporul din comun'a noastră i-ar fi interpelat in mare parte intalnindu-i pe strade, fiindu si dominea si di de tērgu, că „de ce s'a adunat u domii din Sibiu la noi in satu, căci noue nu ne-a spusu pop'la noastru nici a despre acésta.“ Pe prea cinst. Parinte l'asiu roga se binevoiesca a cunoșce, că presurele romanesce nu se manca fara meritu in oricare directiune de progressu național. Mai slabescă cu patimile si arate mai multa bunavointia.

Unu Gur'a-Riuleanu.

Intrarea Domnitorului Carolu in Chiusteng'e. Cetimă in „Monit.“: Este cu neputinta penel celei mai agere a descrie intrarea Domnului Romaniei in vechia Constantia. Scoborandu-se trenulu spre mare, acestu orasul semană unei flote cu catarguri impodobita pentru mari serbatori; căci cas'a cea mai mica, chiaru bordele din suburbia Tatarăscă erau acoperite peste totu cu drapele! In fie-care strada erau unulu seu

mai multe arcuri de triumfu. Boulevardul Elisabet'a Dómdna formă un spaleru de arcuri de triumfu, acoperite cu drapele marinilor tuturor Statelor. La gara asteptau totu autoritatile, detasamente de trupe si mai tota populația orasului. Dupa ce Altetia S'a Regala a gustat din panea si sare, care i s'a oferit de primarul comunei, asigurandu'l, că pórta o deosebita buna-vointia pentru portulu maritim alu României, A. S. R. s'a uretat in trasura, si urmatu si precedatu de populația care aclama pe Domnitoru prin strigate de bucurie, in deosebitele limbi ale populației: ura, zito, amin, cortegiul priuciaru s'a oprit la biserică ortodoxă apartinandu comunitatii grece; dupa Te Deumul serbatu in limbele grece si romana, un oratoru a salutat pe Domnitoru, dorindu'i buna venire in numele elenilor din Constantia. Dupa aceea escorta principala a percurse o parte din orasul si bulevardul Elisabet'a-Dómna situat pe tîrmul marii, si s'a oprit la giam'a turcescă, unde era concentrata populația musulmană. A. S. R. intrandu in lăinatrulu templului a fost condus de hogele la locul santu, unde i se asiediasi un jeltiu asternutu cu tapete persane. Aici s'a citit o rugaciune pentru sanetatea Domnitorului si pentru fericirea României, la care toti asistentii musulmani au respunsu prin intreite amioane. De aci A. S. R. s'a transportat la palatul administrativ său conak, unde a primitu totu autoritatatile publice si deosebite deputati din celelalte orase si comune rurale ale județului Chiustenga.

A dou'a di Vineri, la 10 ore, A. S'a Regala a asistat la punerea pietrei de temelia a nouului si marelui hospitul supranumit Hôtel Charles I, pe care o companie, reprezentata prin Dnii Arthur Grden si Rothschild, clădesce in Constantia pe tîrmurile marii, destinat mai cu deosebire pentru persoanele, ce in timpul verii voru veni acolo pentru baile de mare. La acésta ocasiune si dupa ce s'a facutu santirea apei, D. senatoru Orescu, distinsul nostru architect, a citit un discursu. Ear D. ministru de interne a citit actul comemorativu subscrisu de A. S. Regala si de ministrii de interne si de resbelu si care apoi, inchisul intr'o capsula de plumbu impreuna cu mai multe monete si medalii, avându efigia Domnului Romaniei, s'a pus in temelie. Altetia S'a Regala incingandu apoi sortiul de matase, si luandu mistriu si ciocanul de argintu a cimentatul petr'a dorindu hospitului si orasului, in care se zidesce, durata si prosperitate. De acolo A. S. R. a mersu, spre marea multumire a populației, de a vizitatu deosebitele stabilimente: cancelariile autoritatilor publice, școalele de baiati si fete, romane, grece si musulmane, casarme, spitalele si inchisoră, unde a gratiatu cătiva osinditi demni de domnescă indurare, apoi a visitat marea fabrica de tabacarie, care, dupa anexarea Dobrogei, si chiaru in anul acesta, s'a zidit in apropiare de trei kilometre de Chiustenga, si anume intre mare si intre lacul de apa dulce de la Anghelu-Kioi. Acésta fabrica, construita de o societate de capitalisti, lucrându dupa procedurile cele mai noi, occupa deja peste o sută lucratori, si este negresitul celu antaiu stabilimentu alu României in acésta ramura.

La apusulu sărelui A. S. Reg a asistat la o rugaciune religioasa organizata in onorea Sa de mică a colonia a Caraimilor. In sér'a de Vineri a avut locu in Constantia o iluminatiune, pe care orasul Bucuresci, in cele mai frumosale sale serbatori, ar' fi potutu a o invidiu! căci iluminatiunea, impodobita cu focuri de bengali si cu o frumoasa artificie, se intindea de pe pamant si pe mare. Toti termii mari erau in fiacare, cu mii de lampe, cu sute de sori ardiori. De sub tierul in totu minutulu se redicau in aeru sute de rachete. In acelasiu timpu minaretile gemilor stralucéti cu focuri intocmai că farurile porturilor. Corabiile in portu erau ear iluminate, si pe mare mai multe vase erau transformate in gondole venetiane impodobite cu sute de lampione multicolore. A. S'a Reg. dupa ce a percurse pe josu bulevardul, a onorat cu visit'a S'a casele Dului N. Macri capitaniului portului, si a asistat la retragerea garnisoanei purtandu tortie aprinse si in sunetul a două musici militare.

A dou'a di, la orele 9 diminetia, A. S. Regala si-a luata diu'a buna de la Constantia. In percursele de intorcere la Cernavoda, A. S. R. a fostu intimpinata, la fincare statiune, de o populație multu mai numerosă de cătu la sosire. La statia Medgidie A. S. Reg. a fostu salutat de o numerosă deputatiune de pastori mocani, cari au oferit A. S. Regale unu berbec cu lana colorata,

impodobit u cu pandice tricolore. La Cernavoda A. S. R. a visitat magazinile companiei ferate, masinile si ciururile mecanice cu care granile se redica din caice, se ciură si se incarcă in vagone spre a fi transportate apoi la portu si directu incarcate in corabii. Sosindu inaintea Hirsovei A. S. R. a bine voit a desbarcat, s'a suiat pe inaltimdea care desparte orasul romanu de orasul turcesc, si pe care era radicatu unu frumosu arcu de triumfu, purtandu de o parte inscriptiuni romane, ear' pe cea alta inscriptiuni otomane. Aci populația otomana, vorbindu mai tota romanesce, A. S. R. a convorbuitu in acésta limba cu mai multi otomani, a trecutu in revista detasamentul de ostire, a ascultat imenele romanesce cantate de scolari si scolaritie romane si musulmane, si dupa o ora de petrecere in orasul Hirsova, A. S. R. s'a reimbarcatu, indreptandu-se spre Braila, unde a ajunsu la 6 ore sera."

Diverse.

(† Comitele Dominicu Zichy.) In satul romanu Maieru langa Rodna a repausatu dilele trecute comitele Dominicu Zichy, fost episcopu romano-catolicu la Veszprim, si a lasat mostenire nepotului seu Eug. Zichy o avere de 9 milioane florini. Decedatulu era unu mare contrariu alu ideilor lui Kossuth. In an. 1848 gen. Görgey a ordonat, că se fia impuscatu dupa dreptul statului fratele episcopului, comitele Eugen Zichy, pentru că era suspiciunatu că amicu alu Austriei. Episcopulu Dominicu Zichy insusi a fugit la Roma spre a-si depune demnitatea de Episcopu. Piu IX ilu indemnă se remana la postulu seu, dăr' comitele Dominicu Zichy se-i fi respunsu: „Că crestinu sunt obligat, a erta inimicilor mei, că Episcopu a-si trebuia chiaru sei binecuvintezu — acésta inse merge peste poterile mele.“ Dela 1849 incocé com. Dominicu Zichy a traitu că unu eremita retrasu in satul Maieru langa Rodna. Elu era unu binefacătoru alu acestui tienutu. In Maieru a zidit pe spesele sale o biserică greco-unita. Unul care a visitat acolo pe Episcopu scrie in „N. P. Journal“:

„Catram capetul satului se vede unu parcu minunat, in mediuloculu caruia se află unu palat modernu. Aci locuiesce unu comite unguresc, care e Episcopu catolicu. Mi s'a spus, că traieste dela 1848 aci si că, desi e Unguru de nascere, nu tiene cu Ungurii, nu se interesă de locu de ei. Elu nu se ocupă cu politică, numai odata la alegerile din 1875 a impartit programul partidei lui Sennhey intre cunoscutii sei. Tota vieati a si-a dedicat o binefacerei si moralei crestine. Este foarte avutu si cheltuiesce venitele sale colosale in acestu tienutu. Elu lasa a se zidi prin sate biserici si ajutora pe cei lipsiti. De aceea e foarte iubit si venerat de populația intregului tienutu. Casă lui e unu adeverat institut medicalu. Déca se bolnavesc unu tineru romanu, merge la Episcopulu, cere, i dă leacuri si-lu povetuesce că unu adeverat medicu s. c. l.“ — Foi'a Kossuthiana „Egyetértés“ i-a imputat si dupa mōrte binefacerile aceste, cu care a impartasit — „numai“ pe tinerii romani.

(Denumiri) „Magyar Polgár“ impartasiesce urmatorele: „Recomendam atențiunei ministrului de interne: Directorulu politiei orasului Hatieg scrie oficialu in limbă germană si si gileaza scriorile sale cunună sigilu cu inscriptiune românescă. Cunun exemplariu frumosu pote servi si redactiuea făiei noastre. Ministrul de interne ar' pot se dè peste degeate bravului directoru (capitanu) de politia.“ Bravo Spitzel! „S. d. T.“

(Domnul Romani) s'a reintorsu Duminecă trecuta in Bucuresci, fiindu salutata pretutindeni la statiuni de autoritatile civile si militare si de populație. La gară Titu Domnitorul a intimpinat pe inaltă s'a socia si s'eră au ajunsu ambii in Cotroceni, unde Dómna a fostu intimpinata cu urări caldurose de bunaventure. Folosirea baielor de mare a contribuit mult la restaurarea senatarii I. S. R. Dömnei.

(† Ioanu Stratu), fost profesor de economia politica la Universitatea de Iasi si Bucuresci, fost ministru de finance in două rănduri, fost agentu diplomaticu alu României la Paris, unul dintre financiarii cei mai distinși ai României si actualmente senatoru a repausat in Bucuresci, dupa o suferintă de căteva dile. Mercuri, a fost inmormantarea. Dupa seversirea serviciului divinu

in biserică Colție de Metropolitulu — primatul assistat de episcopulu de Argesiu si Romanu — d. Marzescu a tienutu unu discursu funebru. La órele 3 cadavrulu defunctului s'a condus la gară Tergoviste, de unde neconsolabilulu seu parinte l'a dusu la mosii'a s'a. Dnii Cogalniceanu, Boerescu, Epureanu, Teriachiu tieneau panglicele carului funebru, alaturi cu care amblau soldati cu puscile in josu. In urmă carnului funebru era trasură domușca, care precedă numerosele siruri ale cavaleriei, infanteriei, artileriei, ce a insocitu carulu funebru pénă la gară Tergoviste.

(Afacerea comitelui Zichy-Ferraris.) Fostulu subsecretariu de statu la ministeriul de interne comitele Zichy Ferraris, care cumu scimu, este acusatu că a intrebuintiatu influintia s'a de functiunariu inaltu spre a specula in daun'a statului, dupa ce a fost gonit din ministeriu, este acum eschis din societatea aristocratilor din Pest'a. Nu de multu a tienutu Jokey-Clubulu din Pest'a o adunare in casin'a nationala, care a hotarit alu eschide. Vediendu acést'a comitele Zichy a voit se se rehabiliteze prin aceea că a provocat pe redactorulu fóiei „Magyarország“ Asboth, acum tardiu, la duelu. Acest'a inue a respunsu că e gata a se bate déca unu tribunalu de onore compus din 7 membri de ambele parti va decide că comitele Zichy-Ferraris este aptu de a dá satisfactiune. Dér' comitele nu a acceptat propunerea, ci nerabdatoriu, a mersu in biuroulu redactiunei fóiei „Magyarország“ si in clubulu opositiunei intrunite spre a intalni acolo pe Asboth că selu vatem din nou si se'l sileasca la duelu. Audieudu de asta secundantii comitelui Zichy si-au datu demissiunea, si elu nici că si-a mai potutu afla alti secundanti noui. Intr' aceea secundantii dlui Asboth au declaratu că comitele Zichy-Ferraris nu mai este aptu de a dá satisfactiune si Asboth ilu pote impusca că pe unu cène déca va fi atacatu de densulu. Se dice că Jokey-Clubulu va mai tiené inca o adunare in afacerea acesta, dér' ori-care va fi resultatulu reputatiunei comitelui Zichy-Ferraris e perduta, elu este eschis din mediuloculu semenilor sei.

(O compania de hoti.) „Fóiea Scolastica“ din Blasius ne istoriscesc urmatorele: Camu pe la inceputulu lunei lui Augnstu 1878 in comun'a Mahaci, Cercul Vintiului de susu, Comitatulu Turda-Ariesiu, venira nesce tigani, cari avendu certificate in regula se asiediara cu 3 corturi pe ogórele numitei comune. La inceputu eráu numai cátiva, inse cu tempu se completara pénă la vreo 15—20. Ei, pre candu bietii economi eráu mai cuprinsi cu lucrurile loru economic se preambláu pe stradele comunei dela o cárca la cealalta. Barbatii mergeau pre la ómenii din comuna cari aveau salce, că se le cumpere, se faca linguri si troci din ele. De comunu nu se poteau tergúi, din cauza că de cerea proprietariulu bani pe salca, ei (tiganii) voiáu se o lucru in parte, si din contra. Adeca lucrulu erá diresu, că se nu se potea tergúi, comperatorii nostri amblau numai se cunoscă bine terenulu. Deci se duceau la altu proprietariu si asiá mai departe pénă ee se informara bine despre starea, datin'a si moravurile locuitorilor. Sciindu că preste di mai cu séma numai muierile su pre acasa, se duceau tigancele pre la case cu ce-va obiecte de vendiare. In casulu acest'a o haranca vechia serveá că antegarda. Ea cautá si de norocu cu cărtile, si cu acést'a ocupá atentiu femeilor de casa; pénă atunci celealte tigane cărau — dela alta casa décate 2—3 ori pre di — farina de granu, cucurudiu, lardu, brandia s. a., că plata dupa ostenele profetesci si preste acea că anexare facuta pre ascunsu.

Una femeia veduva cu numele S. O. cautandu-si de norocu i-se areta din cărti, dupa cum i spuse siarlatana de tigana: „vedi fetulu meu! cas'a acést'a frumósă, ar' fi tare cu norocu, déca nu ar' lipsi nici odata din ea 100 fl. v. a. pestrati in coltiulu casei, si dupa cumu ti-se aréta din cărti cătu de curendu vei avé o paguba mare. Aci in ograda a acést'a se afla o caldare plina cu bani de argintu, inse nusu pusi nici pre unu lucru reu, numai pre capu de omu. Cá se nu ve duca celu necuratul capulu la unulu dintre voi, trebne se clocesci unu ou intr'o nópte intréga; că de va vení celu necuratul, va duce oulu si nu capu de omu; éra banii voru remané in caldare, cari i voi scôte eu, adause tiganca, si i vomu impari.“ Asia de bine sciù fermecă tigana pre susu memorat'a femeia. In diu'a urmatoria érasi merse tiganc'a pre candu o asteptá respectiv'a cu mancari de dulce bene gatite — fiindu postulu St. Mariei pre proprietariulu casei adeca pre ginere-so -lu hraní cu cépa si pâne, — dupa ce se indópa bine tiganc'a éra-si incepu din nou a fermecă dicandu-le: că cu totii se ésa din casa si se mérga colo susu in gradina si pénă-ce le va strigá, se nu vina de acolo; fiindu-că ea are treaba cu draculu si se nu se bage in care-va.“ Numai decatú omulu casei se duse la occupatiunile sale economice si muierile plecara cătra loculu destinat de tigana. Bal'a de tigana avendu la sene unu lintiolu privi in steng'a si in drépt'a si afandu vesmente cam in

pretiu de 35—40 fl. le pachetă in liniolu, mai luă in fine si vreo 7—8 taleri cu tóte si 80 fl. v. a., de cari sciuse de mai nainte, unde s'a depusu, că se fia cas'a cu norocu; si asiá incarcata esi din casa afara spunendu-le la muierile casei, că: „pre mane deminétia la 14 l. c. cu murgitulu dilei se fia la ea in comun'a vecina Ciugudiulu inferioru, unde are se le spuma tóte cele, cumu au se scótă banii din pamantu si se le caute de norocu, cum se cade“ Cu acéstea se desparti, si muierile fara de-a observá daun'a enormă, ce li-se intemplá din partea tigancei, se culcara fara de grige. In diu'a urmatória desu de deminétia nevast'a lui J. P. se duse la tigana in Ciugudiulu inferioru, inse nu o afă nicairea, candu se reintorce acasa si gasi barbatulu si mam'a plangandu, fiindu-că afasera de tóte cele furate de tigana.

Unu proprietariu totu din locu cu numele G. Ch. cu femeea s'a din preuna 'si cautara de norocu. Haranc'a si pre acestia ii fermecă, incătu ia sedusu, de au crediutu, că in camer'a loru se afla o multime de bani in argintu, inse că se-i potá scote trebe se aiba la dispusetiune o suma insennata. In fine omului i succese cu mare greu a imprumutá ceva bani si a aduná laclalta 60 fl. Acestu nenorocit chiamă tiganc'a la sene, si dinpreuna cu ea facura — dupa sfatul acesteia, o groputia in camera, unde depusera cei 60 fl. v. a. si vesmente serbatoresci in pretiu camu de 15—20 fl. Acolo(in camera) se mai afla multu proviantu. Tiganc'a atâta a fostu de astuta si cu finetie in misiela ei, incătu pe ne-observate spre uimirea proprietariului sedusu pénă la estremu — aruncă 3 taleri in groputia dicandu: „vedi! acestia din talerii, ce se afla in pamantu au esit. Acesti'a nu ti-ii dau, pénă ce vomu scôte ceilalti. Acusivaesi o suma mare, din care te poti face bocotanu mare“ si luă in dereptu cei 3 taleri. Mai departe i dise bal'a de tigana „aceste (vestimentele si toti banii) remauu aci asiá, dupa cumu le-amu tomuitu eu, pénă la deminétia, candu voi vení si vomu alungá pre celu necuratul de pre bani si-i vomu luă. Ti spunu si ace'a (dise tiganc'a mai departe), de vei vedé ori-ce la nópte pe aicea, se nu te sparii.“ Pe lunga acést'a fermecatura remase omulu meu plinu de fiori, inoptandu se culcă. In nóptea ace'a intre 13—14 l. c. vení celu necuratul si-i duse banii cu tóte cele, ce se aflara in camera. Acést'a se intemplă asia, dupa cumu mi esplie din spusele celui frigru: Camu pela mediulu noptii, candu erá in liniste tóta faptur'a viua, intra cine-va in casa si dupa-ce la inceputu schimbă căteva cuvinte umane, se tranti in patu pe ei, strigandu cu unu tonu inspaimentatoriu ne-cunoscutulu, că elu e draculu, se-i dé banii, că de nu, pe toti cei din casa i va duce. Omulu plinu de frica esi din casa afara si vediù lénge ternatiulu (ambitulu) casei sale unu calu, crediendu inse că tiganelu din casa sub forma de „ucigalu crucea“ se facu calu, fugi din curte. Pénă ce elu alergă incóce si incolore fara de a face larma, fiindu-i frica, că se nu-lu duca celu necuratul, tiganelu disparu incarcata de préda. Candu veni tempulu, că respectivulu se solvésca detori'a imprumutata, se duse cu o vaca la tergu si vendiendu-o si plati detori'a si remase cu jugulu josu.“

In fine sosi si diu'a resplatei. Proprietariulu I. P. dela a carnia feta inca dusesera tigani nesce vestimente, cu fiului seu Iacobu, se dusera in Clusiu de unde capetara că ajutoriu 2 gendarmi spre a urmari pe tigani si le si succese a prinde pe hoti in comun'a Corusiu, comitat Clusiu. Tiganii s'a transpusu sub cercetare de furtu la judecatoriu a cercuala din Vintiulu de susu, in cerculu careia s'a intemplatu faptulu. —

Eata ce urmari triste pote avé superstitiunea, ce s'a inradacinat de seculi in poporu, asia că preotul din susu memorat'a comuna Mahaci, i este forte greu de a scôte din ómeneni fric'a desiréta de balauri, strigo, priculici, nacuci s. a. Cu inaintarea culturei intre poporu voru peri toté aceste fantasme ale intunerecului. Este necesariu nu numai că preotulu dela Mahaci dér' toti preotii romani se continue ale esplicá ómenilor misiela astorul-feliu de siarlatani, aducândule aminte, că „se nu-si caute Ddieu straini înaintea Ddieuului celui adeveratu, care numai unulu este si care singuru e mare preste tóte fintiele pamantesci.“ Preotii se nu lase se tréca nici-o ocasiune spre a lati prin predicele loru lumina intre poporu si alu indemná asi tramite copii la scola.

Revista bibliografica.

(Urmare.)

„Archiepiscopul si Metropolitulu Andrei Baronu de Siagun'a“ de Nicola Popa Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu. Sibiu, Tipariulu tipografiei archidiecesane 1879. Acestu opu premiatu de sinodulu archidiecesei ortodoxe romane din Transilvania contine portretul fericitului Metropolit si pe 355 pagine cu-o scurta introducere urmatorele capitole: 1. Starea lucrurilor la venirea Metropolitului Siagun'a in Transilvania. 2. Vieati'a Metropolitului Siagun'a; inainte si dupa venirea lui in Transilvania. 3. Faptele si meritele Metropolitului Siagun'a: pe terenulu bisericescu politicu-nationalu, scolasticu si literariu. 4. Stim'a

si veneratiunea Metropolitului Siagun'a, — si fine unu „Apéndice“ (pag 355—387).

„Catechismulu Calvinescu impusul Clerului si poporului României sub Domn'a Principilor Georgie Rákoczy I si II.“ Transcrisul cu litere latine dupa editiunea II tiparita in anulu 1657, insotit de un'a excursiune istorica si de unu Glossarul Georgiu Baritiu. Cu spesele Academiei Românesci. Sibiu tipografi'a lui W. Krafft.

„Cursu practicu si gradatul Compositiunis de Stilu“ pentru usor claselor secndare de ambe-sexe. Cursulu inferior de I. Manliu, professoru de limb'a romana la scol'a centrala de fete, absolventu a facultatii de litere si filosofia din Bucuresci, profesor si directoru de gimnasiu. (Cuprinde 100 de planuri si teme.) Partea I Primă Editiune. Bucuresci, Tipografi'a Academiei Române 19 Strad'a Academiei 1879. Pretiulu doi si 50 bani.

(Va urmă.)

Sciri ultime.

Budapest'a 6 Nev. List'a civila s'a primita cu majoritate, numai stang'a extrema a votatu in contra. Ministrulu de finance comite Szapáry declaratu in camera, că n'a abusatu de positiunea in folosulu propriu.

E. MANSBERGER ceasornicariu venit din Bucuresci.

Am deschis unu atelieru de ceasornicarie tergulu Cailorul Nr. 89, unde me ocupu numai cu reparatiile de ceasornice, care se facu cu garantii si pretiuri forte moderate.

Subsemnatii facu prin acést'a cunoscutu onoratilor musterii si onor publicu, că si-au asortatu

Magazinul de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tómna si de érna din fabricile interiére si estériore si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felul de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tómna dela 25 fl. in susu.

Cu tóta stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—17

Pretiurile piathei

din 7 Novembre st. n. 1879.

	Hectolitre. fl. cr.	Hectolitre. fl. cr.
Granu	fruntea . . . 9 50	Mazarea 6 20
	midiuocu . . . 8 90	Lintea 8 20
	de diosu . . . 8.60	Fasolea 6 10
Mestecatu	. . . . . 5.60	Cartofi 1 20
Secara	{ fiomósă . . . 5.50	Sementia de inu . . . 9 10
	{ de midiuocu 5.30	” de cânepa . . . 4 50
Ordiul	{ frumosu . . . 4.40	1 Chilo. fl. cr.
	{ de midiuocu 4.20	Carne de vita . . . 4 44
Ovesulu	{ frumosu . . . 2.60	” de rimotoriu . . . 4 40
	{ de midiuocu 2.50	” de berbere . . . 2 28
Porumbulu	. . . . . 4.40	100 Chile. fl. cr.
Meiu	. . . . . 5.20	Seu de vita prospectu . 32-
Hrisca	. . . . . —	” topitu . . . 44-

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 7 Novembre st. n. 1879.

5%	Rent'a charthia (Metalliques)	68.45	Oblig. rurali ungare	87.—
5%	Rent'a-argintu(imprumutu nationalu).	70.45	” ” transilvane.	83.75
	Losurile din 1860	127.75	” ” croato-slav.	90.—
	Actiunile bancelor nationale.	840.—	Argintulu in marfuri	—
	” instit. de creditu	207.10	Galbini imperatesci	5.56
	Londra, 3 luni.	116.40	Napoleon'dori	9.30
			Marci 100 imp. germ.	57.60

Editoru pr.: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioann Gött si fiu Henric